

UDK (УДК) 342.998.85(477)
JEL Classification: K 10; K 23

Бондаренко Вікторія Анатоліївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення
Львівського державного університету внутрішніх справ
e-mail: qwsrty0304@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2326-4394

Єсімов Сергій Сергійович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін,
Львівського державного університету внутрішніх справ
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ І КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОСВІТИ

Анотація. Проаналізовано теоретичні підходи до визначення принципів організації та здійснення державного нагляду і контролю в сфері освіти у контексті європейської інтеграції України в умовах реформаційних процесів, що відбуваються у системі національної освіти. Зауважено на наявність кількох основних моделей регулювання державного нагляду та контролю в сфері освіти, заснованих на певному переліку принципів. Обґрунтовано потребу перегляду правових засад державного нагляду та контролю у сфері вищої освіти, зокрема апробованого часом і практикою позитивного досвіду щодо звуження сфери такого контролю, створення спеціалізованих суб'єктів контролю з активною участю громадськості, впровадження оптимальних форм і методів, посилення засад прозорості, оперативності, неупередженості.

Ключові слова: освіта, державний нагляд і контроль, принципи організації, принципи здійснення нагляду та контролю.

BondarenkoViktorya,

Doctor of Law, Associate Professor
of the Department of Foreign Languages
and Culture of Professional Speech,
Lviv State University of Internal Affairs
e-mail: qwsrty0304@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2326-4394

Yesimov Sergey,

Candidate of Law, Associate Professor
of the Department of Administrative-Legal Disciplines
Lviv State University of Internal Affairs
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

PRINCIPLES OF THE ORGANIZATION AND EXERCISE OF STATE SUPERVISION AND CONTROL IN EDUCATION

Abstract. Legal regulation of the educational relationship is a special legal structure, an object of which is a specific social benefit that includes a system of knowledge acquired by man in the process of education and upbringing. The content of educational relations is the relationship between the educational organization and individuals who study, concerning the education of a certain level, the main characteristics of which are determined by the program in accordance with the requirements stipulated by the state educational standard.

Educational relations are characterized by the objective necessity and expediency, high significance, will of the subject, frequency, persistence, prevalence, mass character, continuity.

Educational relations, which form the system in the sphere of education, should obtain maximum regulation in legal norms. Other relationships, related to education, are subject to control by the provisions of the legislation on education concerning the features of their implementation.

State supervision and control in the field of education are based on principles differing in nature and purpose: state supervision and control is a function of the executive power, which is embodied in a single supervisory and control function of public administration, is based on the principles of state administration, that is, objective and essential principles of the organization of this administration; state supervision and control in the field of education are implemented in the legal forms of state control over the quality of education and state supervision in the field of education, is based on certain legal principles, which are special links of the structure of law, inseparable from the existing legal norms.

In the context of the Law of Ukraine «On Education» No. 2145-VIII of September 5, 2017, the principles of state control are divided into:

– principles of organization of state control. These include: principles of distribution of supervisory and control powers between the executive authorities of Ukraine; principles of linearity and functionality in the organization of work of state supervision and control bodies and their officials; the principle of legality in the organization of the system of state control bodies. These principles determine the basis for building a system and structure of supervisory bodies in the field of education, consolidating their legal status;

– principles of the implementation of state supervision and control in the field of education: they establish common approaches to the direct control and supervision measures; on the basis of principles a system of rights and obligations of executive bodies and their officials at carrying out of inspections, as well as controlled and supervised legal and natural persons is created.

Keywords: education, state supervision and control, principles of organization, principles of exercise of supervision and control.

DOI 10.32518/2617-4162-2018-2-32-38

Вступ

Правове регулювання освіти характеризується суперечливими тенденціями. За роки реформ, зумовлених асоціацією України та Європейського Союзу, вдалося забезпечити конституційні права громадян на здобуття освіти, охоплюючи середню та вищу професійну освіту на конкурсній основі, зберегти мережу державних освітніх установ, контингент учнів, колективи вчителів та професорсько-викладацького складу, розвинути мережу недержавних освітніх установ. Освіта зберігає свій потенціал як важливого чинника соціально-економічного розвитку України. Водночас правові реформи в сфері освіти стримувалися багато в чому через зменшення частки та фактичного обсягу фінансування галузі. Головною метою подальшого розвитку системи правового забезпечення освіти в Україні є задоволення потреби громадян в освіті, гармонійний розвиток особистості та правовий захист творчих здібностей людини, створення правових умов підвищення інтелектуального та культурного потенціалу країни з дотриманням принципу рівних стартових умов при необхідних, але фінансово обмежених державних гарантіях. Нові можливості для ефективної взаємодії влади та суспільства у сфері освіти з'являються з впровадженням і використанням інформаційних технологій, що безпосередньо передбачено Стратегією ста-

лого розвитку «Україна-2020», Національною стратегією сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки.

Дослідження різних аспектів державного регулювання освіти у контексті принципів організації та здійснення державного нагляду і контролю в сфері освіти мали місце в науковій практиці. Значний внесок у дослідження принципів організації та здійснення державного нагляду та контролю у сфері освіти зробили учені різних сфер знань, зокрема: В. Авер'янов, Г. Атаманчук, А. Ахметова, С. Барабанова, Л. Біла, Ю. Битяк, О. Бойченко, Н. Бортник, В. Бутузов, С. Белякова, В. Боброва, В. Гарашук, Ю. Гелич, Л. Гриневич, Я. Гречка, С. Гуцу, В. Довгань, А. Заєць, О. Жабенко, В. Журавський, Р. Кохановська, С. Майборода, В. Огаренко, О. Олійник, В. Ортинський, О. Радченко, В. Пилипчук, Л. Прокопенко, Є. Харитонов, О. Харитонova, В. Шамрай, М. Швець, Ю. Яцишин та ін.

Мета статті полягає в аналізі та узагальненні наукових підходів до розуміння принципів організації та здійснення державного нагляду і контролю в сфері освіти.

1. Основні принципи організації державного контролю у сфері освіти

Правове регулювання освітніх відносин становить особливу юридичну конструкцію,

об'єктом якої є специфічне соціальне благо, що охоплює системні знання, вміння, навички та компетенції, набуті людиною в процесі навчання та виховання. Змістом освітніх відносин виступають відносини між освітньою організацією і особами, які навчаються, щодо отримання освіти певного рівня, основні характеристики якої визначаються програмою відповідно до вимог, передбачених державним освітнім стандартом. Освітні відносини характеризуються об'єктивною необхідністю, доцільністю, високою значущістю, наявністю волі суб'єкта, повторюваністю, стійкістю, поширеністю, масовістю, безперервністю. У сфері освіти присутні, крім освітніх, інші, пов'язані з ними правовідносини, до яких належать види правових зв'язків, що виникають у процесі регулювання об'єктів у сфері освіти засобами різних галузей законодавства (адміністративного, цивільного, фінансового, трудового та іншого). Сукупно вони становлять складну систему об'єктивно та закономірно взаємозалежних і, здебільшого, взаємообумовлених правовідносин, об'єднану загальною метою сприяння реалізації права на освіту. Освітні відносини, утворюючи систему в сфері освіти, повинні отримати максимальну повну регламентацію в правових нормах. Інші відносини, пов'язані з освітніми, залишаючись у межах загальних приписів галузей, підлягають регулюванню нормами законодавства про освіту тільки в частині особливостей їх реалізації в сфері освіти. Зазначене зумовлює необхідність державного нагляду та контролю у вказаній сфері суспільних відносин.

Державний нагляд і контроль у сфері освіти ґрунтується на конкретних принципах, різних сутністю та призначенням: по-перше, тому що державний нагляд і контроль є однією з функцій органів виконавчої влади, яка втілюється в єдиній контрольно-наглядовій функції державного управління, та ґрунтується на принципах державного управління, тобто об'єктивних і істотних засадах організації цього управління; по-друге, державний нагляд і контроль у сфері освіти реалізується в правових формах державного контролю якості освіти та державного нагляду в сфері освіти, ґрунтується на певних правових принципах, що є особливими ланками структури права, невіддільними від чинних юридичних норм, маючи в праві самостійного значення; по-третє, у зв'язку з тим, що визначена сфера державного нагляду та контролю є соціальним утворенням, важливе місце займають принципи державної політики і правового регулювання відносин у сфері освіти.

У контексті розділу VIII «Управління та контроль у сфері освіти» Закону України «Про

освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII принципи державного контролю доцільно класифікувати так [1]:

– принципи організації державного контролю. До них належать принципи: розмежування наглядово-контрольних повноважень між органами виконавчої влади України; лінійності та функціональності в організації роботи органів державного нагляду і контролю і їх посадових осіб; законності в організації системи органів державного контролю. Зазначені принципи визначають основи побудови системи та структури наглядово-контрольних органів у сфері освіти, закріплення їх правового статусу;

– принципи здійснення державного нагляду та контролю в сфері освіти: встановлюють загальні підходи при безпосередньому проведенні контрольних та наглядових заходів; на основі принципів будується система прав і обов'язків органів виконавчої влади та їх посадових осіб при проведенні перевірок; підконтрольних і піднаглядних юридичних і фізичних осіб.

Принцип розмежування повноважень державного контролю між органами виконавчої влади України. Конституція України встановлює принцип розмежування предметів ведення та повноважень між центральними та місцевими органами державної влади. У Законі України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 року № 877-V передбачається дві моделі: державний нагляд (контроль) – діяльність центральних органів виконавчої влади, уповноважених на здійснення державного контролю (нагляду) на всій території України, і місцевий державний контроль (нагляд) – діяльність місцевих органів виконавчої влади суб'єкта України, уповноважених на здійснення державного контролю (нагляду), що здійснюється цими органами самостійно за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Зазначений Закон відповідно до Конституції України встановлює важливу норму, що надає можливість центральним органам виконавчої влади передавати місцевим органам державної влади повноваження щодо здійснення державного нагляду та контролю.

Принцип лінійності та функціональності в організації роботи органів державного нагляду та контролю в сфері освіти. Н. Кулик під лінійністю і функціональністю розуміє поєднання лінійного типу державного управління, тобто встановлення прямих і безпосередніх зв'язків між суб'єктами та об'єктами управління, і функціонального типу управління, коли для досягнення цілей державного управління в

органі державної влади створюються відділи, підрозділи, тобто орган державного управління має складну внутрішню структуру [2, с. 216].

Принцип законності в організації системи органів державного нагляду та контролю в сфері освіти. Принцип законності, до якого зазвичай належить вимога, що поведінка суб'єктів має відповідати законам і підзаконним актам, однакове розуміння та застосування чинних законів і інших нормативно-правових актів і їх дотримання має багато проявів. Як зазначає Л. Головій (L. Goloviy) у контексті дослідження «State control over the provision of educational services in the sphere of higher education», законність є найважливішим принципом правотворчої діяльності, означає дотримання законів і інших нормативно-правових актів на стадії правозастосування, в сфері державного примусу законність означає діяльність органів державної влади та їх посадових осіб щодо припинення будь-яких порушень закону, у сфері реалізації права громадянами та їх об'єднаннями законність проявляється в неухильному дотриманні членами громадянського суспільства чинного права [3].

Принцип законності важливий в побудові системи розглянутих органів державної влади, яка, нарівні з наданими правами, обов'язками, повноваженнями, повинна бути побудована на основі чинного законодавства та відповідати йому.

2. Принципи здійснення державного нагляду та контролю в сфері освіти

Принцип пріоритетності освіти в діяльності органів державного нагляду та контролю в сфері освіти. У контексті дослідження С. Кушніра «Держаний контроль у сфері вищої освіти: зарубіжний досвід правового регулювання та шляхи його запозичення для України», визнання пріоритетності освіти є першим серед принципів державної політики та правового регулювання відносин в сфері освіти [4, с. 13]. У раніше діючому Законі України «Про освіту» від 23 травня 1991 року № 1060-ХІІ цей принцип містився у преамбулі і був сформульований так: «Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями». У цій редакції стверджувалося, що сфера освіти є надзвичайно важливим напрямом діяльності не

тільки всієї держави, а й суспільства. В редакції чинного Закону України «Про освіту» пріоритетність освіти спрямована на високий, ефективний, конкурентоспроможний рівень освіти, забезпечення соціальної мобільності через підтримку найбільш талановитих і активних громадян, реалізацію свободи вибору для кожної людини задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Принцип формальної рівності підконтрольних і піднаглядних організацій, що здійснюють освітню діяльність. Принцип формальної рівності має своє втілення в чинному законодавстві щодо державного нагляду та контролю в сфері освіти.

Рішення, що приймаються органами виконавчої влади, суддями в процесі реалізації матеріалів державного нагляду та контролю в сфері освіти, повинні бути оптимальними, адекватними, відповідати всім обставинам справи. Принципи, що містяться в статті 41 Закону України «Про освіту», мають, на наш погляд, тільки прикладний характер.

У чинному законодавстві щодо здійснення державного нагляду та контролю повинен бути закріплений принцип рівності прав підконтрольних і піднаглядних суб'єктів під час проведення перевірки. У підсумку хотілося б зазначити, що за деякими винятками принцип формальної рівності має своє втілення в чинному законодавстві щодо державного нагляду та контролю в сфері освіти, і реалізується в практиці органів виконавчої влади.

Принцип доступності та інформаційної відкритості державного нагляду та контролю в сфері освіти. Реалізація зазначеного принципу, по-перше, передбачає, що органи державного нагляду та контролю в сфері освіти проводять заходи щодо перевірки підконтрольних і піднаглядних суб'єктів відкрито і гласно. Фізичні та юридичні особи мають право знати про минулі та намічені перевірки та про їх результати. Для цього органи виконавчої влади розміщують на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет плани перевірок на поточний і наступний рік; інформація про проведені перевірки та результати. Винятком є інформація про здійснення державного контролю й нагляду за діяльністю освітніх організацій, що реалізують освітні програми, які містять відомості конфіденційного характеру. Зазначений принцип передбачає відкритість і доступність інформації для фізичних і юридичних осіб про нормативно-правові акти, дотримання та виконання яких перевіряється в процесі проведення наглядово-контрольних заходів, інформації про організацію та здійснення державного нагляду та контролю, про права і обов'язки органів дер-

жавного нагляду та контролю та їх посадових осіб. Цей принцип конкретизується в Законі України «Про освіту». Органи державної влади України центрального та місцевого рівня, органи місцевого самоврядування та організації, що здійснюють освітню діяльність, забезпечують відкритість і доступність інформації в системі освіти. Доцільно зауважити, що одним із принципів державного управління Державної служби якості освіти України є принцип інформаційної відкритості та врахування громадської думки [5].

Принцип незалежності в здійсненні державного нагляду та контролю в сфері освіти означає, що органи державного нагляду та контролю, їх посадові особи у своїй діяльності незалежні від інших органів державної влади, здійснюють контрольні-наглядові заходи неупереджено, самостійно, найбільшою мірою об'єктивно. Зміст зазначеного принципу можна визначити з огляду на норми чинного законодавства. Наприклад, відповідно до Закону України «Про освіту» можна стверджувати, що незалежність діяльності забезпечується фінансуванням органами державного нагляду та контролю за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Принцип врахування інтересів організації, що здійснюють освітню діяльність. Держава повинна проводити освітню політику щодо навчальних закладів, заснованих на приватній формі власності, вважаючи інтереси установ, що є представниками традиційного державного сектора вищої освіти, і приватних інвесторів з урахуванням насамперед, підвищення конкурентоспроможності національних вищих навчальних закладів на світовому ринку вищої освіти [6, с. 28]. Важливим в реалізації наглядово-контрольних правовідносин у сфері освіти є врахування інтересів суб'єктів, що перевіряються, виражений у створенні гарантій при проведенні заходів нагляду та контролю. Можна виділити два види зазначених гарантій – загальні та спеціальні. Дотримання загальних гарантій здійснюється усіма державними наглядовими та контрольними органами в Україні. Спеціальні гарантії пов'язані зі сферою, у якій проводиться державний нагляд або контроль.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» встановлює систему принципів, що закріплюють загальні гарантії. Це зазвичай повідомний порядок початку здійснення окремих видів підприємницької діяльності; проведення перевірок відповідно до повноважень органу державного нагляду та контролю; неприпустимість проведення щодо

однієї юридичної особи перевірок виконання одних і тих же законодавчих вимог декількома органами державного нагляду та контролю; неприпустимість вимоги про отримання юридичними особами дозволів, висновків і інших документів, що видаються органами державної влади, для початку здійснення підприємницької діяльності; неприпустимість стягування органами державного нагляду та контролю з юридичних осіб плати за проведення заходів з нагляду та контролю.

Дії органів державного нагляду та контролю у сфері освіти спрямовані на реалізацію забезпечення права кожної людини на освіту, закріплену у статті 6 «Засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності» Закону України «Про освіту». Зазначені органи зобов'язані припинити виявлені випадки дискримінації у сфері освіти.

У Рішенні Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» (справа про доступність і безоплатність освіти) зазначає, що стосовно конституційного права на загальнодоступну і безкоштовну освіту в системному зв'язку з конституційним принципом рівності це означає, що кожна дитина має рівну з іншими, незалежну від соціального походження, місця проживання, інших обставин, можливість розвитку особистості, а рівність можливостей при отриманні освіти передбачає рівний доступ в наявні державні або комунальні освітні заклади [7].

Одним зі шляхів підвищення ефективності нагляду та контролю є створення чіткої системи принципів організації та здійснення державного нагляду і контролю в різних сферах і галузях. Закріплення системи принципів, зокрема і в законодавстві про освіту, сприятиме підвищенню ефективності, оперативності, результативності наглядово-контрольних заходів в освітній сфері і стане чинником підвищення законності як в діяльності Державної служби якості освіти України, так і місцевих органів виконавчої влади, які здійснюють нагляд і контроль у сфері освіти, в діяльності освітніх організацій.

Висновки

Законодавство про освіту регламентує та регулює найістотніші сторони відносин організації та функціонування системи освіти загалом та окремих її ланок (дошкільна освіта; повна

загальна середня освіта; позашкільна освіта; спеціалізована освіта; професійна (професійно-технічна) освіта; фахова передвища освіта; вища освіта; післядипломна освіта). Будучи єдиною галуззю, законодавство про освіту складається з окремих, відносно самостійних блоків. Водночас принципи державного нагляду та контролю в сфері освіти ґрунтуються на певних засадах, різних за своєю сутністю та призначенням: засадах державного управління, правових канонах і положеннях державної політики та правового регулювання відносин у сфері освіти. Принципи державного нагляду та контролю в сфері освіти поділяються на принципи організації державного нагляду та контролю у сфері освіти, які визначають основи побудови системи та структури наглядово-контрольних органів у сфері освіти, закріплення їх правового статусу, та принципи здійснення державного нагляду та контролю в сфері освіти, що встановлюють загальні підходи при безпосередньому про-

веденні наглядових і контрольних заходів, на їх основі будується система прав і обов'язків органів виконавчої влади при проведенні перевірок підконтрольних і піднаглядних юридичних і фізичних осіб. До вказаних принципів належать такі принципи: розмежування наглядово-контрольних повноважень між органами виконавчої влади; лінійності та функціональності в організації роботи органів державного нагляду та контролю в сфері освіти; законності в організації системи органів державного нагляду та контролю в сфері освіти; пріоритетності освіти в діяльності органів державного нагляду та контролю в сфері освіти; формальної рівності підконтрольних і піднаглядних організацій, що здійснюють освітню діяльність; доступності і інформаційної відкритості державного нагляду та контролю в сфері освіти; незалежності в здійсненні державного нагляду та контролю в сфері освіти; врахування інтересів організацій, що здійснюють освітню діяльність.

Список використаних джерел

1. Про Освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. №38–39. Ст. 380.
2. Кулик Д. О. Характеристика організаційно-штатної структури сучасного інституту державної служби. *Форум права*. 2013. № 4. С. 215–219.
3. Goloviy L. V. State control over the provision of educational services in the sphere of higher education. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pravo/article/download/778/746>
4. Кушнір С. Державний контроль у сфері вищої освіти: зарубіжний досвід правового регулювання та шляхи його запозичення для України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 9. С. 129–140.
5. Деякі питання Державної служби якості освіти України: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 168. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF/paran9#n9>
6. Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективи: матеріали заочної наук.-практ. конф. (м. Львів, 31 жовтня 2017 року). Львів: ННПП НУ «Львівська Політехніка», 2017. 157 с.
7. Рішення Конституційного Суду України від 04.03.2004 № 5-рп/2004 у справі № 1-4/2004 за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України «Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» (справа про доступність і безоплатність освіти). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/v005p710-04>
8. Кохан С. О. Концепція контролю: науковий ракурс. URL: http://www.academy.gov.ua/ej/ej7/doc_pdf/kohan.pdf
9. Про координацію заходів щодо здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів: Наказ МОН України від 17.06.2013 № 770. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1348-13>
10. Андрійко О. Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади. К.: Наукова думка, 2004. 304 с.

References

1. Pro Osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII [On Education: the Law of Ukraine No. 2145-VIII of 05 September 2017]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady [Information of the Verkhovna Rada]*. 38–39, 380 [in Ukr.]
2. Kulyk D. O. (2013) Kharakterystyka orhanizatsiino-shtatnoi struktury suchasnoho instytutu derzhavnoi sluzhby [The characteristic of the organizational and personnel structure of the modern institution of public service]. *Forum prava [Forum of Law]*. 4, 215–219 [in Ukr.]

3. Goloviy L. V. State control over the provision of educational services in the sphere of higher education URL: journals.nubip.edu.ua/index.php/Pravo/article/download/778/746
4. Kushnir S. (2017) Derzhanyi kontrol u sferi vyshchoi osvity: zarubizhnyi dosvid pravovoho rehuliuвання ta shliakhy yoho zapozychennia dlia Ukrainy [Public control in the sphere of higher education: international experience of legal regulation and ways of its borrowing for Ukraine]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo [Business, Economy and Law]*. 9, 129–140 [in Ukr.]
5. Deiaki pytannia Derzhavnoi sluzhby yakosti osvity Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14.03.2018 № 168 [Some questions of the State service of education quality in Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No.168of 14 March 2018]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF/paran9#n9> [in Ukr.]
6. Pravovi zasady yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy: dosiahnennia ta perspektyvy: materialy zaochnoi nauk.-prakt. konf. (Lviv, 31 zhovtnia 2017 roku) [Legal principles of European and Euro Atlantic Integration of Ukraine: achievements and prospects: materials of the extra-mural scientific and practical conference (Lviv, 31 October 2017)]. Lviv: NNIPP NU «Lvivska Politehnika», 2017. 157 s. [in Ukr.]
7. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 04.03.2004 № 5-rp / 2004 u spravi № 1-4/2004 za konstytutsiinym podanniam 50 narodnykh deputativ Ukrainy pro ofitsiine tлумachennia polozhen chastyny tretoi statti 53 Konstytutsii Ukrainy «Derzhava zabezpechuie dostupnist i bezoplatnist doshkilnoi, povnoi zahalnoi serednoi, profesiino-tekhnichnoi, vyshchoi osvity v derzhavnykh i komunalnykh navchalnykh zakladakh» (sprava pro dostupnist i bezoplatnist osvity) [Decision of the Constitutional Court of Ukraine No. 5-RP/2004 of 04 March 2004 in case No. 1-4/2004 according to the constitutional proposition of 50 people’s deputies of Ukraine concerning the official interpretation of the provisions of part three of Article 53 of the Constitution of Ukraine «The state ensures the availability and gratuitousness of pre-school, complete general secondary, vocational and higher education at state and communal educational establishments» (the case concerning the availability and gratuitousness of education)]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/v005p710-04> [in Ukr.]
8. Kokhan S. O. Kontsepsiia kontroliu: naukovyi rakurs [The concept of control: a research perspective]. URL: http://www.academy.gov.ua/ej/ej7/doc_pdf/kohan.pdf [in Ukr.]
9. Pro koordynatsiiu zakhodiv shchodo zdiisnennia derzhavnogo nahliadu (kontroliu) za diialnistiu navchalnykh zakladiv: Nakaz MON Ukrainy vid 17.06.2013 №770 [On coordination of measures for exercise of state supervision (control) over the activities of educational establishments: the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 770 of 17 June 2013]. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1348-13 [in Ukr.]
10. Andriiko O. F. (2004) Derzhavnyi kontrol v Ukraini: orhanizatsiino-pravovi zasady [State control in Ukraine: organizational and legal principles]. Kyiv: Naukovadumka, 304 s. [in Ukr.]

*Стаття надійшла 08 травня 2018 року
The article was received on May 08, 2018*